

ERKIN VOHIDOV – SO‘ZGA EHTIROM, VATANGA SADOQAT TIMSOLI

Abdullaxonova Sora Muxammadxon qizi

Qo‘qon universiteti Andijon filiali, talabasi

Qodirov Abdulazizbek

Ilmiy rahbar: f.f.f.d.(PhD), v.b.dotsent. Email: soraabdullaxonova@gmail.com

Tel:+998 77 155 60 01

Annotatsiya: *Ushbu maqolada o‘zbek xalqining ulug‘ shoiri Erkin Vohidovning hayoti va ijodi, uning so‘z san‘atiga bo‘lgan yuksak ehtiromi, Vatanga sadoqat ruhida yaratgan asarlarining ma‘naviy ahamiyati tahlil qilinadi. Shoirning milliy o‘zlikni anglash, ona tilini ulug‘lash va yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashdagi o‘rni yoritilgan. Maqolada Erkin Vohidov shaxsiyati nafaqat ijodkor, balki millat fidoyisi sifatida talqin etiladi.*

Kalit so‘zlar: *Erkin Vohidov, so‘z, Vatan, ma‘naviyat, she‘riyat, vatanparvarlik, o‘zlik, sadoqat, ruh, ehtirom.*

Аннотация: *В статье анализируется жизнь и творчество великого поэта узбекского народа Эркина Вохидова, его высокое уважение к искусству слова, духовная значимость его произведений, созданных в духе преданности Родине. Подчеркивается роль поэта в осмыслении национальной идентичности, прославлении родного языка и воспитании молодёжи в духе патриотизма. В статье рассматривается личность Эркина Вохидова не только как творца, но и как подвижника своего народа.*

Ключевые слова: *Эркин Вохидов, слово, Родина, духовность, поэзия, патриотизм, идентичность, верность, дух, уважение.*

Abstract: *This article analyzes the life and work of the great poet of the Uzbek people Erkin Vohidov, his high respect for the art of speech, the spiritual significance of his works created in the spirit of devotion to the Motherland. The poet's role in understanding national identity, glorifying the native language, and educating young people in the spirit of patriotism is highlighted. The article interprets the personality of Erkin Vohidov not only as a creator, but also as a devotee of the nation.*

Keywords: *Erkin Vohidov, speech, Motherland, spirituality, poetry, patriotism, identity, devotion, spirit, respect.*

Har bir xalqning tarixida elni yuksak g‘oyalar sari yetaklagan, qalblarni uyg‘otgan, so‘zning sehrli qudrati bilan millatni birlashtirgan buyuk siymolar bo‘ladi. O‘zbek adabiyotining XX asrdagi ana shunday ulug‘ vakillaridan biri - Erkin Vohidovdir. U o‘z asarlari bilan nafaqat adabiyotimizga, balki butun milliy tafakkurimizga yangi ma‘no, yangi ruh olib kirdi.

Erkin Vohidovning hayoti - bu soʻzga sadoqat, xalq ruhiga xizmat, Vatanga cheksiz muhabbat timsolidir. Shoir oʻz ijodida inson, Vatan, til, eʼtiqod va maʼnaviyat kabi muqaddas tushunchalarni ulugʻlab, ularni chin yurakdan his etgan holda ifodaladi. Uning har bir sheʼri, har bir satri - yurak nidosi, xalq dardi va orzularining ohangidir. Bugungi kunda yosh avlod Erkin Vohidov ijodini oʻrganar ekan, unda oʻzini, oʻz xalqini, oʻz Vatani yanada chuqurroq anglaydi. Shu bois, bu maqolada Erkin Vohidov shaxsining soʻzga boʻlgan ehtiromi, Vatanga sadoqati, insoniy fazilatlar va maʼnaviy merosi tahlil etiladi. Erkin Vohidov - soʻzning fidoyisi. Erkin Vohidov uchun soʻz - nafaqat ifoda vositasi, balki eʼtiqod, yurakdagi eng chuqur hislarning tili edi. U soʻzga shunchalik mehr bilan qarardiki, har bir sheʼrini yurak qonidan yozgandek his qilinadi.

Shoirning mashhur soʻzlari:

“Soʻz - bu yurak ovozi, xalq ruhining aks-sadosi.”

Bu fikr Erkin Vohidov dunyoqarashining mohiyatini ochib beradi. U soʻzni masʼuliyat bilan ishlatgan, har bir satrda insoniyatga murojaat qilgan. “Soʻz latofati”, “Nido”, “Ruhlar isyoni”, “Tong nafasi” singari asarlarida inson va soʻz oʻrtasidagi ilohiy bogʻliqlikni chuqur his etish mumkin. Erkin Vohidov oʻzbek adabiyotiga sof milliy ohang, maʼnaviy poklik, soʻzning badiiy yuksakligini olib kirdi. Uning ijodida har bir soʻz - ogʻir, har bir satr - yurakdan chiqqan. U uchun soʻz oʻyinchoq emas, balki xalq ruhining koʻzgusi edi. Shu sababli ham u “soʻzga ehtirom” gʻoyasini hayotiy shior sifatida qabul qilgan. Shoir va Vatan - ajralmas bir butunlik. Erkin Vohidovning ijodining eng asosiy mavzusi - Vatan. U uchun Vatan faqat tuproq emas, balki otanonaning duosi, xalqning ruhi, elning qadriyati edi. Shoirning “Oʻzbekiston - Vatanim manim” sheʼri har bir yurtidosh uchun qoʻshiq boʻlib yangraydi.

Bu sheʼrda u yurtini onadek ardoqlaydi:

“Oʻzbekiston - bagʻrida mehr bor,

Oʻzbekiston - yuragim, jonim bor...”

Bu satrlar shunchaki badiiyat emas, bu yurakdan chiqqan vatanparvarlik qasamyodidir. Erkin Vohidov Vatanni sevish haqida gapirarkan, u sevgi faqat soʻzda emas, amalda boʻlishi kerakligini uqtiradi. U “Insonning asl qadrini Vatan belgilaydi” deb yozadi. Shoir uchun Vatan - bu insonning ruhi, vujudining ildizi. Shu sababli u xalqni oʻz yurti bilan faxrlanishga, uni asrab-avaylashga chaqirgan. Erkin Vohidovning “Tirik satrlar” asari orqali biz shoirning hayotga, xalq dardiga, Vatan ravnaqiga qanday mehr bilan qaraganini sezamiz. Har bir sheʼrida hayotiy falsafa, insoniy oʻy, xalqona ruh mujassam.

Erkin Vohidovning maʼnaviy jasorati. Shoir oʻz davrining murakkab siyosiy muhitida ham soʻzdan choʻchimadi, haqiqatni soʻzladi. U “soʻz erkini himoya qilgan shoir” sifatida xalq xotirasida qoldi. U “Ruhlar isyoni” sheʼrida inson orzulari, vijdon, haqiqat va adolat haqida shunday yozadi:

“Ruh isyon qilsa, tan jim turadi,

Lekin jimlik - bu ham soʻzdir aslida.”

Bu satrlar shoirning botiniy jasoratini ko'rsatadi. U xalq nomidan so'zlagan, xalq dardini o'z yuragidan o'tkazgan. Shu jihatdan Erkin Vohidov ijodi nafaqat adabiyot, balki milliy o'zlikni anglash maktabidir. Shoir "Yoshlik devoni", "Tong nafasi", "Ruhlar isyoni" kabi asarlarida o'z xalqining ma'naviy uyg'onishiga xizmat qilgan. U yoshlarni ezgulikka, rostgo'ylikka, mehnatsevarlikka chorlagan. Erkin Vohidovning fikricha, Vatanga sadoqat - bu faqat qasamyod emas, bu umr yo'li.

Ona tiliga muhabbat -shoir e'tiqodining asosi. Erkin Vohidovning so'zga ehtiromi eng avvalo ona tiliga muhabbatda namoyon bo'ladi. U o'zbek tilini millatning eng buyuk boyligi deb bilgan. "Tilga e'tibor - elga e'tibor" degan mashhur iborasi bejiz emas. Shoir uchun til - xalq ruhi, tarix, madaniyat, tafakkur manbai. U so'zning tozaligini, milliylikni, adabiy tilni asrashni har bir o'zbekning burchi deb bildi. Erkin Vohidovning "Til" haqidagi she'rlarida chuqur g'urur, mas'uliyat va ehtirom mujassam:

"So'zim bor - xalqimning o'zi,
Tilim bor - yuragimning tili."

Shoir yoshlarni o'z tilini ardoqlashga, uni har bir so'zda, har bir satrda pok saqlashga da'vat etgan. Bu jihatdan u davlat tili mavqeini mustahkamlash yo'lida ham katta ma'naviy xizmat qilgan.

Shoirning insonparvarlik ruhi. Erkin Vohidov ijodi - bu insonni anglash, uning ruhini tarbiyalash, mehr va muruvvatni qadrlash maktabidir. U "inson -barcha ezguliklarning markazi" degan g'oyani ilgari suradi. Uning she'rlarida insoniylik, adolat, halollik, sadoqat, mehr kabi tuyg'ular chuqur ifoda topgan. U odamlarni bir-birini tushunishga, mehr bilan yashashga undagan:

"Bir yurakda ming yurak tovushi,
Bir xalqda - ming orzu, ming umid bor."

Bu satrlar orqali shoir insonni jamiyatning markaziga qo'yadi. U har bir kishining qalbini uyg'otmoqchi bo'ladi, insonni so'z bilan poklaydi. Erkin Vohidovning har bir asarida ma'naviy tozalik, ruhiy uyg'onish, milliy faxr seziladi. U uchun she'r yozish - bu xalq uchun xizmat qilish, inson qalbini tarbiyalash edi.

Erkin Vohidov - ma'naviy yetakchi, millat tarbiyachisi. Erkin Vohidov nafaqat shoir, balki millat tarbiyachisi edi. U o'z asarlari bilan yoshlarni o'ylashga, orzu qilishga, Vatanga xizmat qilishga o'rgatdi. Uning "O'zbekim", "Nido", "Vatanni sevmok" singari she'rlarida milliy g'urur, xalqona ruh, Vatanga sadoqat uyg'otuvchi kuch bor. Shoirning o'z hayoti ham yoshlarga ibratdir. U kamtar, ammo g'ururli, fidoyi inson edi. Yurt, xalq, til, so'z - bu uning hayotining eng muqaddas tushunchalari edi. Erkin Vohidovning asarlari bugun ham o'qiladi, yod olinadi, kuylanadi. Chunki unda ruhiy poklik, Vatanga muhabbat, milliy o'zlik mujassam.

Xulosa qilib aytganda, Erkin Vohidov o'zbek xalqining yuragida so'zning fidoyisi, Vatan sadoqatining ramzi sifatida abadiy yashaydi. Uning so'zlariga hayot, yurakka ishonch, xalqga mehr singgan.

Shoir bizga bir haqiqatni o'rgatdi:
So'zga ehtirom - millatga hurmat,

Vatanga muhabbat - insoniylikning eng oliy ko‘rinishidir.

Bugungi kunda Erkin Vohidov ijodi yosh avlod uchun ma’naviyat darsidir. Uning asarlarida so‘zning qudrati, Vatan tuyg‘usining yuksakligi, insoniy fazilatlarining go‘zalligi mujassam. U millatni birlashtirgan, xalqni uyg‘otgan, yuraklarga umid bergan buyuk so‘z san’atkori edi. Erkin Vohidovning ruhi - bu o‘zbek xalqining ruhi, uning so‘zi - xalq yuragining ovozi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Vohidov E. Tong nafasi. — Toshkent: G‘afur G‘ulom nomidagi nashriyot, 1971.
2. Vohidov E. Ruhlar isyoni. — Toshkent, 1985.
3. Vohidov E. Nido. — Toshkent, 1999.
4. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat - yengilmas kuch. — Toshkent: Ma’naviyat, 2008.
5. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. — Toshkent, 2021.
6. Qosimov B. O‘zbek adabiyoti tarixi. — Toshkent, 2016.
7. Rasulov A. Erkin Vohidov she’riyati va zamon. — Toshkent, 2018.
8. Normurodova M. Ma’naviyat va yoshlar tarbiyasi. — Toshkent, 2020.